

PROGRAM SZKOLENIA

INFORMACJE OGÓLNE

Nazwa szkolenia:

Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym – szkolenie uzupełniające

Podstawa prawna:

- Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dn. 4 lutego 2011 r. (Dz.U. 2023 poz. 204);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym oraz dziennego opiekuna (Dz. U. 2020 poz. 1205 j.t.)

Jednostka prowadząca:

Zespół Żłobków m.st. Warszawy

Rodzaj kształcenia:

Szkolenie

Forma kształcenia:

- stacjonarna w formie wykładów, ćwiczeń i warsztatów;
- w formie e-learningu: zapoznanie z teorią i odpowiedź na pytania zamknięte sprawdzające wiedzę z warunkiem procentowym zaliczenia części e-learningowej w zakresie materiału dydaktycznego z progiem zaliczenia w przedziale od 70% do 90 % z wykorzystaniem komputera z dostępem do Internetu, webinar z wykorzystaniem komputera, tabletu lub smartfonu z dostępem do Internetu

Miejsce kształcenia:

- siedziba Zespołu Żłobków m.st. Warszawy przy ul. Belgijskiej 4 w Warszawie
- platforma e-learningowa Moodle

Czas trwania:

80 godzin w formie wykładów, ćwiczeń i warsztatów, z możliwością realizacji 36 godzin w trybie e-learningowym: zapoznanie z teorią i odpowiedź na pytania w formie zaliczenia na platformie e-learningowej

Szkolenie adresowane do osób:

- o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a Ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dn. 4 lutego 2011 r. (Dz.U. 2023 poz. 204), które nie pracowały z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun i w związku z tym są zobowiązane do odbycia 80-godzinnego szkolenia uzupełniającego w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna
- spełniających warunki wskazane art. 18 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dn. 4 lutego 2011 r. (Dz.U. 2023 poz. 204)

**Program szkolenia uzupełniającego *Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym 80 godzin*
organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

Cel szkolenia:

Uczestnicy uaktualnią i uzupełnią:

- wiedzę z zakresu wszechstronnego stymulowania rozwoju dziecka,
- kompetencje i umiejętności do pracy jako opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym z dziećmi w wieku do lat 3.

Efekty kształcenia:

- uaktualnienie wiedzy z zakresu podstaw psychologii i pedagogiki małego dziecka oraz opieki nad dzieckiem w żłobku i jego wychowania,
- poznanie innowacyjnych sposobów wspierania rozwoju małego dziecka,
- przypomnienie zasad rozpoznawania potrzeb rozwojowych dziecka oraz sposobów ich zaspokajania,
- poznanie źródeł wspierających rozwój dziecka i czynników zagrażających temu rozwojowi,
- uzyskanie wiedzy z zakresu innowacyjnych metod planowania, organizowania, monitorowania i dokumentowania procesu rozwoju dziecka,
- poznanie zasad udzielania dziecku pierwszej pomocy,
- poznanie metod i sposobów komunikowania się z dzieckiem oraz rodzicami w odpowiedni sposób,
- nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji dziecka i pomocy w rozwiązywaniu problemów,
- poznanie sposobów prowadzenia dokumentacji opieki nad dzieckiem,
- poznanie przepisów prawa pracy i BHP.

Podstawy zaliczenia szkolenia:

- obecności na zajęciach teoretycznych (dopuszczalna liczba godzin nieobecności to: 5%, czyli 4 godziny),
- pozytywna ocena z egzaminu pisemnego z wybranych zagadnień prezentowanych na szkoleniu

Sposób potwierdzenia ukończenia szkolenia:

Ukończenie szkolenia z wynikiem pozytywnym z egzaminu teoretycznego potwierdzone jest:

- wydaniem certyfikatu / zaświadczenia zawierającym: imię, nazwisko i datę urodzenia osoby, która ukończyła szkolenie, nazwę szkolenia i czas jego trwania, nazwę jednostki prowadzącej szkolenie, numer decyzji MPiPS, zatwierdzającej program szkolenia i podstawy prawne programu, datę ukończenia szkolenia oraz ogólny program szkolenia według bloków tematycznych oraz wykaz godzin szkolenia, przypadających na poszczególne bloki

Kwalifikacje kadry szkolącej:

Szkolenie prowadzą osoby posiadające odpowiednie wykształcenie, zasób wiedzy, doświadczenie zawodowe i uprawnienia w zakresie psychologii, pedagogiki małego dziecka, logopedii i fizjoterapii oraz praktycznej opieki nad dzieckiem w żłobku, a także przepisów prawa pracy i BHP oraz zasad udzielania dziecku pierwszej pomocy, które zapewnią właściwą realizację programów szkolenia

**Program szkolenia uzupełniającego *Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym 80 godzin*
organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

Autorzy programu:

Zespół Żłobków m.st. Warszawy

Wykaz literatury:

- *Psychologia rozwoju człowieka* – Brzezińska Anna, Apelt Karolina, Ziółkowska Beata, GWP Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2019
- *Psychologia wychowawcza* – Przetacznik – Gierowska Maria, Włodarski Ziemowit, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2014
- *Żłobek. Opieka i wychowanie* – Opracowanie zbiorowe pod redakcją Anety Jegier, Wydawnictwo Difin, 2021
- *Wychowanie i wspieranie rozwoju małych dzieci w domu, żłobku i przedszkolu* – opracowanie zbiorowe pod redakcją Anny Mikler – Chwastek, Wydawnictwo Difin, 2017
- *Biomedyczne podstawy rozwoju dziecka dla studentów pedagogiki, opiekunów w żłobku i nauczycieli wychowania przedszkolnego* – Wiśniewska Marta, Plandowska Magdalena, Anna Mikler – Chwastek, Wydawnictwo Difin, 2021
- *Kształtowanie rozwoju psychoruchowego małych dzieci w żłobku* – Jegier Aneta, Kurelska Bożena, Wydawnictwo Difin, 2019
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Słuch* Jagoda Cieszyńska Rożek, Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej, 2018
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Wzrok* Jagoda Cieszyńska Rożek, Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej, 2019
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Ruch* Jagoda Cieszyńska Rożek, Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej, 2020
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Język*, Jagoda Cieszyńska, Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej, 2022
- *Dziecko a integracja sensoryczna*, Jean A. Ayres, Wydawnictwo Harmonia, 2015
- *Wspólnie z dziećmi O wspieraniu rozwoju małego dziecka*, Opracowanie zbiorowe, Wydawnictwo Regionalne Centrum Edukacji Ekologiczne, 2005
- *60 zabaw żłobkowych. Materiały dla opiekunów, psychologów i logopedów*, Anna Różańska-Gał, Joanna Kuś, Joanna Wasilewska-Kogut, Wydawnictwo Harmonia, 2022
- *Poradnik metodyczny do pracy z dzieckiem od 1 do 24 miesiąca życia*, praca zbiorowa, Wydawnictwo JKJ, 2022
- *Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6 roku życia*, Cieszyńska Jagoda, Korendo Marta, Wydawnictwo: Wydawnictwo Edukacyjne, 2007
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju dziecka*, Anna Jankowska, Wydawnictwo Uniwersytet Jagielloński, 2016
- *Psychologia dziecka*, R.Vasta MH. Haih S.A.Miler, Wydawnictwo WSiP, 1995
- *Rozwój dziecka od 0 do 3 lat*, D.J. Sparrow T.B Brazelton, Wydawnictwo GWP Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2018

BLOK I

STYMULOWANIE WSZECHSTRONNEGO ROZWOJU DZIECKA

łącznie 60 godzin

I Rozpoznawanie potrzeb rozwojowych dziecka

20 godzin

1. Pojęcie potrzeby. Klasyfikacja potrzeb na podstawie różnych ujęć

**Program szkolenia uzupełniającego *Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym 80 godzin*
organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

2. Podział potrzeb:
 - a. potrzeby pierwotne (niższego rzędu),
 - b. potrzeby psychiczne (wyższego rzędu).
3. Podstawowe potrzeby małego dziecka wg J.E. Younga:
 - a. potrzeba bezpieczeństwa,
 - b. potrzeba kontaktu / więzi,
 - c. potrzeba autonomii,
 - d. potrzeba poczucia własnej wartości,
 - e. potrzeba autoekspresji,
 - f. potrzeba realnych ograniczeń.
4. Sposoby identyfikacji potrzeb dzieci w żłobku
 - a. pojęcie diagnozy,
 - b. cele i zasady diagnostyki potrzeb rozwojowych małego dziecka,
 - c. metody stosowane w rozpoznawaniu potrzeb małego dziecka.
5. Ocenianie możliwości i potrzeb małego dziecka poprzez obserwowanie jego zachowania w zakresie:
 - a. kompetencji funkcjonalnych,
 - b. rozwoju spontanicznej aktywności,
 - c. strategii zachowania,
 - d. możliwości autoadaptacji.
6. Analiza różnic indywidualnych – ich wpływ na kierunkowe stymulowanie uzdolnień małego dziecka i eliminowanie zagrożeń dla prawidłowego rozwoju.
7. Rola psychologa w żłobku.
8. Sposoby zaspokajania potrzeb w żłobku
 - a. rola opiekuna;
 - b. samodzielność dziecka.

II Innowacyjne metody planowania, organizowania, monitorowania i dokumentowania procesu rozwoju dziecka 3 godziny

1. Karta informacyjna
 - a. informacje o stanie zdrowia dziecka,
 - b. ankieta dotycząca rozwoju i upodobań dziecka, pozwalająca na szybsze i dokładniejsze jego poznanie.
 - c. wywiad z rodzicem przy przyjęciu dziecka do żłobka oraz w trakcie procesu adaptacji - omówienie istoty szczegółowego poznania dziecka.
2. Plan pracy dydaktycznej (tygodniowy, miesięczny, kwartalny, roczny).
3. Monitorowanie rozwoju:
 - a. analiza postępów rozwojowych dziecka (indywidualne karty obserwacji i postępów),
 - b. efekty aktywności zabawowej (aktywność ruchowa, efekty zabaw manualnych).

III Budowanie relacji społecznych z dzieckiem, rodzicami i lokalnymi służbami odpowiedzialnymi za rozwój dziecka 2 godziny

**Program szkolenia uzupełniającego *Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym 80 godzin*
organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

1. Rodzina i jej wpływ na funkcjonowanie społeczne dziecka. Funkcje rodziny, style wychowania, struktura rodziny, jej typy i modele.
2. Zasady dobrej komunikacji rodzic – opiekun (cel, jakość, warunki organizacyjne).
3. Instytucje wspierające dziecko i rodzinę, ich rola, zadania, cele i zakres działania.
 - a. Ośrodek Pomocy Społecznej (zespoły interdyscyplinarne, asystent rodziny),
 - b. Centrum Wspierania Rodziny,
 - c. poradnie psychologiczno – pedagogiczne,
 - d. organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia),
 - e. kurator sądowy.

IV Wczesne wspomaganie rozwoju

32 godziny

1. Mechanizmy rozwoju, ich definicje i etapy.
2. Mowa
 - a. rozwój mowy,
 - b. mowa jako narzędzie komunikacji i interpretacji rzeczywistości,
 - c. etapy rozwoju mowy,
 - d. mowa czynna i mowa bierna,
3. Myślenie i pamięć
 - a. myślenie słowno - pojęciowe,
 - b. przyczyna i skutek / myślenie przyczynowo – skutkowe.
4. Motoryka i sensomotoryka i rola właściwej, wczesnej stymulacji
 - a. kształtowanie uwagi,
 - b. lateralizacja,
 - c. koordynacja ruchowa ze zmysłami.
5. Kontakty społeczne, ilość i jakość kontaktów oraz ich znaczenie dla pozostałych mechanizmów rozwoju.
6. Uczucia i emocje, zmienność, niestabilność i sposoby regulacji emocji.
7. Dziecko ze specjalnymi potrzebami. Charakterystyka opieki i stymulacji rozwoju.
8. Wybrane zaburzenia rozwoju, etiologia, charakterystyka, wsparcie rozwoju: ADD, ADHD, Autyzm, Zespół Aspergera, Zespół Downa, niepełnosprawność ruchowa, niepełnosprawność intelektualna. Postępowanie pielęgnacyjne i opiekuńcze.
9. Wsparcie rodziców dziecka niepełnosprawnego. Przykłady zaleceń – omówienie terminologii.
10. Żłobki integracyjne - specyfika pracy.
11. Rola logopedy i rehabilitanta w żłobku integracyjnym.
12. Pobudzanie twórczej aktywności dziecka, na podstawie wybranych metod pracy wykorzystywanych w żłobku:
 - a. metoda Marii Montessori,
 - b. metoda Carla Orffa,
 - c. metoda Batti Strauss - aktywne słuchanie muzyki,
 - d. ruch rozwijający Weroniki Sherborn,
 - e. metoda Klanzy – zabawy z chustą animacyjną,
 - f. bajkoterapia.
13. Wychowanie przez sztukę według profesora Stefana Szumana.
14. Techniki parateatralne: teatr, teatrzyk kukiełkowy, zabawy paluszkowe.

**Program szkolenia uzupełniającego *Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym 80 godzin*
organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

15. Zajęcia muzyczno – rytmiczne na podstawie standardu Muzyka w żłobku, realizowanego w zespole Żłobków m.st. Warszawy.
 - a. Opiekunki uważnie wybierają utwory muzyczne, które towarzyszą dzieciom podczas różnych aktywności w ciągu dnia, biorąc pod uwagę indywidualne potrzeby i preferencje dzieci.
 - b. Dzieci w czasie pobytu w żłobku mają możliwość poznania różnych instrumentów muzycznych i zabawy gotowymi i zrobionymi przez siebie instrumentami.
 - c. Opiekunki codziennie proponują dzieciom zabawy z muzyką.
16. Literatura dziecięca
 - a. zasady doboru treści, sposoby pracy z książką (wiersze, bajki, baśnie),
 - b. funkcje literatury,
 - c. terapeutyczne wartości literatury dziecięcej (bajkoterapia),
 - d. stymulacja umiejętności językowych dziecka.
17. Metody i formy pracy z małym dzieckiem – rola zabawy w rozwoju dziecka, etapy zabawy, zasady organizowania zabaw w żłobku.
18. Terapeutyczny, diagnostyczny, poznawczy, społeczny i fizyczny wpływ zabawy na rozwój dziecka.
19. Zasady dobrej zabawy, indywidualizacja w oparciu o potrzeby dziecka.
20. Rodzaje zabaw. Zabawy w praktyce, przykłady i pomoce dydaktyczne.

VI Źródła szans i zagrożeń dla rozwoju dziecka w wieku do lat 3	3 godziny
--	------------------

1. Zagrożenia środowiskowe:
 - a. w okresie ciąży (złe warunki bytowe matki, trudności emocjonalne matki, trauma okołoporodowa matki),
 - b. nieodpowiednie zaspokajanie potrzeb dziecka,
 - c. zaniedbanie potrzeb dziecka (brak uwagi, przebodźcowanie),
 - d. niekorzystne postawy rodzicielskie (pośpiech rodzica, nadmiar emocji, nieuporządkowana codzienność),
 - e. niewłaściwa organizacja procesu uczenia się.
2. Szanse środowiskowe:
 - a. codzienna prawidłowa stymulacja dziecka,
 - b. emocjonalne zabezpieczenie potrzeb (bliskość, rozmowa, zabawa),
 - c. prawidłowe i celowe ukierunkowanie aktywności małego dziecka poprzez kształtowanie działalności zabawowej.

BLOK II

KOMPETENCJE OPIEKUNA DZIECKA	łącznie 20 godzin
-------------------------------------	--------------------------

I Odpowiedzialność prawna opiekuna	10 godzin
---	------------------

1. Podstawowe przepisy o odpowiedzialności porządkowej w zakładzie pracy. Akty normatywne, regulujące odpowiedzialność porządkową pracowników.

**Program szkolenia uzupełniającego *Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym 80 godzin*
organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

- a. Kodeks pracy i Regulamin pracy (podstawowe obowiązki pracownika wynikające z Kodeksu pracy, podstawowe obowiązki pracownika zgodnie z Regulaminem pracy),
 - b. rodzaje kar porządkowych, zasady ich stosowania;
 - c. sposoby rozwiązywania umowy o pracę w związku z naruszeniem podstawowych obowiązków pracowniczych.
2. Przepisy ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Zasady organizowania i funkcjonowania opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w żłobku.
 - a. warunki świadczonych usług (funkcje żłobka, warunki lokalowe, zadania żłobka, sprawowanie opieki nad dziećmi),
 - b. kwalifikacje osób sprawujących opiekę (wykształcenie, kursy doskonalące, kursy pierwszej pomocy, rękojmia należytego sprawowania opieki nad dziećmi),
 - c. zasady finansowania opieki,
 - d. nadzór nad warunkami i jakością sprawowanej opieki (organ prowadzący: Prezydent m.st. Warszawy, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, SANEPID, PSP),
 - e. współpraca z OPS, Rzecznikiem Praw Dziecka, urzędami gminy, przedszkolami, domami kultury, ośrodkiem interwencji kryzysowej.
3. Przepisy Kodeksu Karnego. Zasady odpowiedzialności karnej opiekuna w żłobku.
 - a. odpowiedzialność karna za nieumyślne spowodowanie śmierci,
 - b. odpowiedzialność karna za nieudzielenie pierwszej pomocy przez opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym,
 - c. ogólne przepisy o odpowiedzialności karnej za nieudzielenie pierwszej pomocy obywatelom.
4. Przepisy Kodeksu Cywilnego. Zasady odpowiedzialności cywilnej opiekuna w żłobku.
 - a. odpowiedzialność cywilna opiekuna za naruszenie dóbr osobistych i szkody wyrządzone przy sprawowaniu opieki,
 - b. odpowiedzialność cywilna deliktowa i kontraktowa.
5. Organizacja ratownictwa w Polsce
 - a. podstawy prawne dotyczące obowiązku udzielania pierwszej pomocy,
 - b. bezpieczeństwo własne i bezpieczeństwo poszkodowanego,
 - c. ocena sytuacji i zabezpieczenie miejsca zdarzenia,
 - d. wezwanie pomocy – uruchomienie systemu ratownictwa medycznego,
 - e. udzielanie wsparcia psychologicznego osobie poszkodowanej.
6. Przywracanie oddychania
 - a. prowadzenie resuscytacji krążeniowo- oddechowej u dziecka i u osoby dorosłej,
 - b. prowadzenie resuscytacji krążeniowo- oddechowej z użyciem AED i worka AMBU u dziecka i u osoby dorosłej.
7. Podstawowe zasady opatrywania ran, tamowania krwotoków i unieruchamiania złamań

**Program szkolenia uzupełniającego *Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym 80 godzin*
organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

- a. wybór właściwego opatrunku przy zabezpieczeniu rany lub krwotoku z różnych części ciała,
 - b. ciało obce w ranie – zasady postępowania w zakresie pierwszej pomocy,
 - c. zabezpieczenie amputowanych części ciała,
 - d. zasady i sposoby doraźnego unieruchamiania złamań, zwichnięć, skręceń.
8. Pierwsza pomoc przy zadławieniu.
9. Stany zagrożenia życia człowieka
- a. cukrzyca,
 - b. oparzenia,
 - c. anafilaksja,
 - d. padaczka.

II Umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywania problemów

10 godzin

- 1. Czym jest stres? Jakie są jego przyczyny?
- 2. Rodzaje i fazy stresu
 - a. stres biologiczny – koncepcja Hansa Selye;
 - b. stres psychologiczny;
 - c. stres organizacyjny.
- 3. Wpływ stresu na organizm – kontekst czasowy.
- 4. Stres – mechanizmy działania, style i strategie radzenia sobie ze stresem
 - a. styl skoncentrowany na zadaniu,
 - b. styl skoncentrowany na emocjach,
 - c. styl skoncentrowany na unikaniu.
- 5. Negatywne skutki stresu i sposoby przeciwdziałania im.
- 6. Metody relaksacyjne i przykłady ćwiczeń oddechowych. Metoda Jacobsona.
- 7. Czynniki indywidualne i grupowe wpływające na dobrą współpracę w zespole.